

UMC Utrecht

De Verhalenbank Psychiatrie

Jaarcongres Kinder- en Jeugdpsychiatrie 2019

Prof. Dr. Floortje Scheepers, afdelingshoofd Psychiatrie, hoogleraar Innovatie in de GGZ

Natascha den Bleijker, MSc, projectleider Verhalenbank Psychiatrie

Wat gaan we doen?

Korte introductie door Floortje

Wat is de Verhalenbank Psychiatrie?

De inzet van innovatieve technologieën

Zelf aan de slag met verhalen

De Verhalenbank Psychiatrie geeft psychiatrische patiënten en hun omgeving een stem

De Verhalenbank Psychiatrie verzamelt verhalen van mensen met ervaring in de psychiatrie.

- De verhalen op vernieuwende manier onderzoeken
- Platform om verhalen te delen
- Opgedane kennis gebruiken om zorg te verbeteren

“Ik vond het heel fijn om mijn verhaal op deze manier te kunnen vertellen. Het komt niet vaak voor, dat er in de psychiatrie ruimte is voor ‘mijn verhaal’. Terwijl ik, zoals iedereen, zit met een persoonlijk verhaal. Ik bedoel: dit is wat het is, dit is mijn situatie.”

Donateur van verhaal [“Ik ben die verwarde persoon waar niemand zich raad mee weet”](#)

Verhalen als leerzame bron

- Inzicht in de beleving van mensen
- Van elkaar leren
- Zorg verbeteren

Hoe doen we dat?

Het verhaal staat centraal

Psychiatrische problemen kunnen veel losmaken. De Verhalenbank Psychiatrie verzamelt persoonlijke verhalen van mensen die in hun leven te maken hebben (gehad) met psychiatrische klachten.

Wetenschappelijk onderzoek

Wat is de impact van een psychische kwetsbaarheid op iemands leven? De Verhalenbank Psychiatrie wil deze vraag ontrafelen door persoonlijke verhalen van (ex)patiënten, naasten en hulpverleners wetenschappelijk te onderzoeken. Het doel is om nieuwe aanknopingspunten te vinden die bijdragen aan herstel.

Narratieve weg naar herstel

De Verhalenbank Psychiatrie wil psychiatrische patiënten en hun omgeving een stem geven. Een verhaal geeft betekenis aan ervaringen. Het verwoorden en delen ervan kan het persoonlijke herstelproces ondersteunen. Voor anderen kan het verhaal een bron van troost en inspiratie zijn. [Lees meer](#)

Uw verhaal is waardevol!

Een verhaal geeft de betekenis van een ervaring weer. Dat kan voor een ander een bron zijn van troost en kracht. Waargebeurde verhalen kunnen ook aanknopingspunten bieden om zorg en herstelondersteuning te verbeteren. We willen door het wetenschappelijk analyseren van verhalen, bereiken dat hulpverleners beter kunnen aansluiten op de leefwereld van mensen met een psychiatrische ziekte. Dus bent u (ex-)patiënt, naastbetrokkene of professional: we horen graag uw verhaal!

[Deel uw verhaal](#)

(EX-)PATIËNTEN

Mijn kwetsbaarheid mag er zijn
Rebecca* (54) stond altijd klaar voor een ander, zei nooit 'nee' tegen haar baas en was de spijl in een hectisch gezinsleven. Tot ze instortte ...[meer](#) »

Mijn depressie leerde me over de zin van verbinding
Jarenlang cijferde Naomi* (34) zichzelf weg. Ze had nooit geleerd haar emoties serieus te nemen. Ze werd depressief en trof hulpverleners die haar schild niet ...[meer](#) »

[Meer verhalen >>](#)

NAASTBETROKKENEN

Altijd op zoek naar de juiste balans
Zal Jantien* (38) toestaan dat dochter Tessa* (14) al van tafel gaat, of vraagt ze haar – opnieuw – om te ...[meer](#) »

Voor ons telt alleen de vraag: wordt hij er gelukkig van?
Je zou het een queeste kunnen noemen: een zoektocht als levenstaak. Zo ingewikkeld is het soms voor Maaike* om de juiste informatie ...[meer](#) »

[Meer verhalen >>](#)

ZORGPROFESSIONALS

Ook zij hebben recht op een juiste plek in de maatschappij

Mensen
melden zich
aan via de
website

Hoe doen we dat?

Wetenschappelijk
onderzoek met de
transcripten

Een open interview
Onbevooroordeeld
luisteren naar wat de
persoon ons te vertellen
heeft

Een ingekorte
versie op de
website

Onderzoeksproject: Brusjes

Narratieve analyses: kwalitatief

Gericht op begrijpen van de geleefde ervaring: bij kleine aantallen al veel informatie over wát er leeft en waaróm.

13 gesprekken met broers en zussen tussen de 8 en 15 jaar

Emotioneel beladen onderwerpen, het kind is de gespreksleider

Onderzoeksvragen

- Wat is de **impact** van een kind met een psychische aandoening op de broers/zussen?
- In hoeverre kan de **hulp- en of ondersteuning** aan broers/zussen vanuit hun persoonlijke ervaringen worden verbeterd?

Wat hebben de Brusjes ons geleerd?

Concrete adviezen uit het onderzoek:

- Praat over ervaringen en emoties > erkenning
- Betrek brussen bij behandeling broer/zus > begrip
- Bied steun en toegewijde aandacht > aandacht
- Aanvullende hulp > peer support

Maar ook

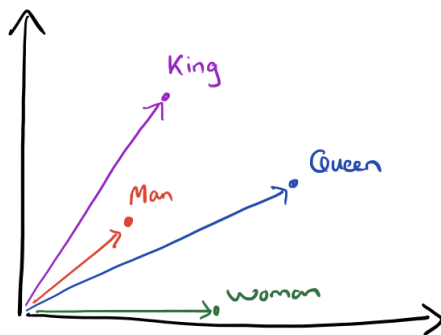
- Het belang van het perspectief van het kind
- Visie kinderen is anders
- In staat om over ervaringen te praten

Verhalen en computermodellen

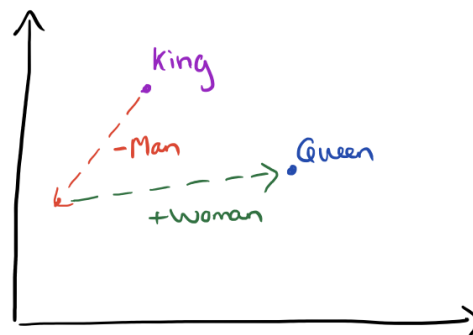
Hoe kunnen we de computer leren om uit complexe, persoonlijke verhalen te voorspellen welk gevoel schuil gaat achter (combinaties van) woorden?

Word2Vec

- Een van de nieuwste technieken
- Gebaseerd op principes van Deep Learning
- Principe: zet woorden om in een *vector*; wiskundige representatie
- Op basis van in welke context ze voorkomen
- De wiskundige representatie zorgt ervoor dat we woorden kunnen 'optellen' of 'aftrekken':
- King - Man + Woman = Queen

Word
Vectors

Vector
Composition

Verhalen en computermodellen

- Voorbeeld: patient – dhr + mw

Woord	Gelijkenis
patiente	93.5%
pte	86.4%
pt	65.6%
mevr	65.3%
mevrouw	56.8%

Sentiment analyse

Het model leert aan de hand van een lijst met Nederlandse woorden en woordcombinaties.

Per woord is over de passages waarin het woord voorkwam het gemiddelde sentiment berekend

Sentimenten liepen van -100 (bijv. "Het was afschuwelijk") tot +100 (bijv. "Het was supergoed")

Deze woorden staan vaak in negatieve passages

stigma	-19
reactie	-16
merken	-16
emotionele	-15
collega's	-15
weekend	-15
wijk	-14
ah	-14
depersonalisatie	-14
probeert	-14

Dit zijn volgens de computer woorden die in neutrale passages gebruikt worden

meerdere	0
boodschappen	0
krijg	0
kun	0
afgerond	0
lage	0
ook	0
zitten	0
al	0
voel	0

Deze woorden staan vaak in positieve passages

groter	13
macht	13
hoewel	14
ochtend	14
baas	14
activiteiten	14
opgeschreven	15
gooien	15
lieve	15
thema	17

Kan de computer dit beter dan wij?

Een systematische meting waarbij een gevoel of stemming rondom berichtgeving in kaart gebracht wordt.

Objectiviteit vs. Subjectiviteit

Sarcasme, ironie

Wat kan de computer van ons leren?

In de volgende opdracht gaan we een handmatige classificatie maken waar de computer uiteindelijk van kan leren

Opdracht

Jullie krijgen een stuk van een transcript uit het Brusjes onderzoek.

Groep 1

- Jullie gaan tekstelementen identificeren waar een **positieve waarde** aan toegekend wordt in de tekst.
- Wat zijn **helpende factor(en)** in dit stukje tekst?

Groep 2

- Jullie gaan tekstelementen identificeren waar een **negatieve waarde** aan toegekend wordt in de tekst.
- Wat zijn **tegenwerkende factor(en)** in dit stukje tekst?

Tip:

De tekstelementen kunnen een paar woorden, hele zinnen of een hele alinea zijn. Helpers/tegenwerkers kunnen personen zijn, maar ook dingen, therapieën of de manier waarop het gezegd wordt

Opdracht

Welke tekstelementen hebben jullie gevonden? Hoe hebben jullie die beoordeeld >

Kan de computer daarvan leren?

Is het mogelijk om de gevonden tekstelementen te clusteren in bepaalde thema's?

Hoe kunnen we deze inzichten vertalen naar de praktijk?

verhalenpsychiatrie@umcutrecht.nl

www.psychiatrieverhalenbank.nl

Bezoekadres:
Heidelberglaan 100
3584 CX UTRECHT

Postadres:
Postbus 85500
3508 GA UTRECHT

T. 088 75 595 93
E. hersencentrum@umcutrecht.nl

www.umcutrecht.nl/hersencentrum